

Matteüs 7:1 | Oordelen? Weg ermee!

Oordelen – daar moeten we niets van hebben. Maar ondertussen staan we altijd met ons oordeel klaar... Waarom oordelen we eigenlijk? Jezus wijst de weg uit het oordelen!

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: LvK Gezang 328 : 1, 2 en 3

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Psalmen voor Nu 145

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Matteüs 6 : 19 – 34 (als wetslezing)

Zingen: GKB Psalm 27 : 4 en 7

Lezen: Matteüs 7 : 1 – 12

Zingen: GKB Psalm 9 : 1, 5, 6 en 15

Preek over Matteüs 7 : 1

Zingen: Opwekking 378

Kinderen terug

Gebed

Mededelingen

Collecte

Zingen: NLB Gezang 416 : 1, 2, 3 en 4

Zegen

Oordelen? Weg ermee!

Inleiding

dia 1 – zwart

'Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt.'

Jezus doet wel eens uitspraken die aanstoot geven,
maar deze bevalt me wel!

Ik ben blij dat ik geen gedachten kan lezen,
want ik denk niet dat ik tegen alle oordelen die ik dan
tegenkom
zou zijn opgewassen.

Iedereen die van alles van je mag vinden: nee dank je!

Fijn dat Jezus zulke mensen op hun plek zet.

Ik voel me wel thuis bij dit gebod van Jezus: oordeel niet.

Totdat... ik eerlijk word...

Want Jezus zegt dit niet tegen anderen.

Hij zegt het tegen jou, tegen mij.

'Mark, oordeel toch niet!'

Want oordelen, daar heb ik zelf ook een handje van.

Ook ik sta altijd met mijn oordeel klaar.

dia 2 – Range Rover

Zoals vorig jaar.

En nee: dat was niet de laatste keer dat ik een oordeel had.

We gingen op vakantie en reden met de auto van de veerboot.

Op het haventerrein moesten we even wachten.

Alle auto's werden in keurige rijen opgesteld.

Iedereen volgde de aanwijzingen van de verkeersregelaars op,
het hoort er nu eenmaal bij.

Behalve één vrouw.

Van het type: 'mijn tijd is kostbaar,

ik moet nog shoppen,

dus voor mij maak je maar een uitzondering.'

Dat straalde ze aan alle kanten uit.

Ze reed een Range Rover Evoque,

een grote en dure auto, bedoeld om mee te imponeren.
Ook al regende het, het was per slot van rekening in Engeland,
haar dure designerzonnebril bleef voor haar ogen.
Als Very Important Person verdien je natuurlijk een VIP-
behandeling.

En ja hoor, de verkeersregelaars konden haar wat.
Ze reed rechtstreeks naar de uitgang,
alsof het de normaalste zaak van de wereld was.
Gelukkig greep een van de verkeersregelaars in,
en gaf haar duidelijk te verstaan dat ze zich in de rij kon
aansluiten.

Gerechtigheid!

Je hoort het: ik had mijn oordeel over deze vrouw klaar.

Maar waarom eigenlijk?

Waarom oordeel ik?

Waarom erger ik me aan zo'n vrouw?

En waarom geniet ik ervan als ze op haar plek wordt gezet?

dia 3 – oordelen? weg ermee!

Toch maar weer even terug naar Matteüs 7:1:

'oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt.'

Jezus zegt dit niet met het oog op anderen,

maar met het oog op jezelf.

Jouw oordelen? Weg ermee!

1. Oordelen overal...

dia 4 – oordelen: anderen naast de hoge lat leggen

Waarom begint Jezus er eigenlijk over?

Het lijken in Matteüs 7 allemaal losse opmerkingen,

die weinig met elkaar te maken hebben.

Toch zit er wel degelijk een logica achter.

In Matteüs 5 en 6 heeft Jezus de lat hoog gelegd.

De mensen die overal vandaan waren gekomen om naar Jezus te
luisteren,

keken enorm op tegen de schriftgeleerden en de Farizeeën.

Ze leken zo heilig te leven,

niet te betrappen op wat voor fout dan ook maar.

Maar Jezus veegt er de vloer mee aan:

“als jullie gerechtigheid niet groter is dan die van de schriftgeleerden en de Farizeeën, zullen jullie zeker het koninkrijk van de hemel niet binnengaan.”

Als zelfs het leven van de Farizeeën niet goed genoeg is, wanneer is het dan wel goed genoeg?!

Jezus legt de lat hoog.

En wat gebeurt er dan?

Dan ga je anderen naast die lat leggen!

Hij is hypocriet, zij zit vast aan geld, enzovoort.

Wat als je van anderen ziet dat ze de fout in gaan?

Dat ze niet leven zoals Jezus ons voorhoudt?

Neem je ze dan de maat?

Zeg je: ‘ohh, dat mag niet!’

Jezus kent dat menselijke trekje van het wijzen naar een ander.

Dáárom begint Jezus erover: oordeel niet.

En dan zijn ook die Farizeeën net mensen.

Als het om oordelen gaat: de Farizeeën konden er wat van.

Eén van hun ongeschreven regels was:

‘zondaars, daar ga je niet mee om.’

Ze haalden hun neus op

voor tollenaars, hoertjes, melaatsen en bedelaars.

O ja, ze stopten bedelaars heus wel wat toe,

maar hielden hen verder op veilige afstand.

Zulke oordelen waren overal.

dia 5 – onze dubbele verhouding met oordelen

En bij ons?

Bij ons is er iets geks aan de hand.

Aan de ene kant moeten wij niets van oordelen hebben.

Deze uitspraak van Jezus past perfect in ons straatje.

Wie ben jij om een oordeel over een ander te hebben?

Verschil mag er zijn en ieder maakt zijn eigen keuzes,

daar moet jij je niet mee bemoeien.

Zoals het liedje:

'15 miljoen mensen, op dat hele kleine stukje aarde,
die schrijf je niet de wetten voor, die laat je in hun
waarde.'

We zijn tolerant en verdraagzaam.

Of we denken dat we dat zijn.

Want er is ook een andere kant.

We moeten niets van oordelen hebben,

maar ondertussen hebben we overal ons oordeel over klaar!

Bankiers zetten we aan de kant als graaiers, vluchtelingen als
gelukzoekers,

en werklozen als uitkeringstrekkers.

Iedereen die anders is dan wij, wordt keurig van een labeltje
voorzien...

We hebben een mening, over de tuin van de buren,

over de muziekvoorkeur van jongeren,

en over dat de dominee geen stropdas draagt.

En óf we elkaar de maat nemen!

Meer dan ooit moet je overal een mening over hebben.

Maar waarom?

Waarom moet je overal iets van vinden?

Waarom zijn oordelen overal?

2. Oordelen? Weg ermee!

dia 6 – oordelen? weg ermee!

'Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt.'

Dat zijn geen woorden van Jezus waar we ons thuis bij voelen.

Ja, in theorie wel: we weten dat de wereld er van oordelen
niet mooier op wordt.

Maar we doen het allemaal.

Toch zegt Jezus: 'oordelen? weg ermee!'

dia 7 – wat oordelen zijn: je plaatst je boven de ander

Dan is het natuurlijk wel de vraag wat Jezus precies met
oordelen bedoelt.

Bedoelt Jezus dat je nergens meer een mening over mag hebben?

Dat als een buurman je trots vertelt hoe hij de belastingdienst oplicht,
dat je dat helemaal prima moet vinden,
want je mag per slot van rekening niet oordelen?
Of als een vriend zijn kinderen slaat, en niet zachtjes,
dat hij dat dan vooral zelf moet weten?
Nee, dat bedoelt Jezus niet.
'Oordeel niet', dat betekent niet dat alles goed is.

Waar het om gaat, is dat een oordeel
een manier is om je boven een ander te plaatsen.
Als je een oordeel hebt, heb je geen oprechte zorg over een
ander,
maar gaat het je uiteindelijk om jezelf.
Als ik bijvoorbeeld bankiers als graaiers aan de kant zet,
dan kan het best kloppen dat de bonussen van bankiers te hoog
zijn,
maar het probleem is dat ik mijzelf beter voel.

dia 8 – Lucas 18 : 9 – 14

Jezus vertelt over zulke oordelen een korte gelijkenis.
Laten we die gaan lezen: Lucas 18:9–14.

Het klinkt zo vroom...

'God, ik dank u...'

Maar in werkelijkheid is die Farizeeër zelfingenomen:

zeer tevreden met zichzelf,

dankbaar dat hij niet zo'n loser is als alle anderen.

Hij heeft zijn oordeel klaar,

niet om de ander er verder mee te kunnen helpen,

maar om zichzelf beter te kunnen voelen.

Dat is het probleem met oordelen:

het gaat helemaal niet om de ander,

het gaat om jezelf, om je eigen zelfbeeld wat op te poetsen...

dia 9 – overspelige vrouw

Als je wilt weten wat Jezus bedoelt met 'oordeel niet',
dan kun je het beste naar Jezus zelf kijken.

In Johannes 8 brengen de Farizeeën een vrouw bij Jezus

die op overspel is betrapt.

Ze willen haar stenigen, maar Jezus steekt er een stokje voor. Als Jezus alleen met de vrouw overblijft, vraagt hij:

“'heeft niemand u veroordeeld?’

‘Niemand, heer’, zei ze.

‘Ik veroordeel u ook niet,’ zei Jezus.

‘Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer.’”

Jezus keurt niet goed wat deze vrouw gedaan heeft.

Hij noemt het zonde, en drukt haar op het hart niet meer te zondigen.

Maar Jezus laat deze vrouw in haar waarde, behandelt haar als een gelijke.

Niet als iemand om je schande over uit te spreken zodat je eigenwaarde weer een boost krijgt.

Dát bedoelt Jezus dus met ‘oordeel niet.’

dia 10 – je oordelen slaan op jezelf terug!

Maar waarom niet?

We doen het allemaal.

Waarom moeten we van Jezus veranderen?

Om te beginnen omdat het gewoon niet eerlijk is!

‘Huichelaar’, zegt Jezus, ‘verwijder eerst de balk uit je eigen oog.’

Wat is het makkelijk om over iedereen oordelen te hebben, maar kijk toch eerst naar jezelf!

Moet jíj een oordeel hebben over ander?

Trouwens, dat oordeel dát je hebt,

dat kan wel eens meer over jezelf zeggen dan over de ander.

Wat je zegt ben je zelf – daar zit meer waarheid in dan je misschien denkt!

Die splinter die je in het oog van een ander ziet, kan zomaar komen uit de balk in je eigen oog...

Wat zegt het over mij dat ik een oordeel heb

over iemand in een dikke auto die voordringt?

Probeer ik goed te praten dat ik zelf ook een grote auto heb?

Ben ik jaloers op mensen die altijd hun zin krijgen?

Of iets anders: als je als moeder allemaal oordelen hebt over hoe andere moeders hun kinderen opvoeden, is het dan uiteindelijk niet dat je onzeker bent over hoe je het zelf aanpakt?

We gebruiken oordelen om onze eigen onzekerheid achter te verstoppen.

Maar de belangrijkste reden om niet te oordelen:

'op grond van het oordeel dat je velts, zal er over jou geoordeeld worden.'

Dat bedoelt Jezus niet als een algemene waarheid.

Ja, het is vaak zo, dat als jij anderen de maat neemt, dat ze dan jou ook de maat gaan nemen.

Maar Jezus heeft het over God:

oordeel jij hard over anderen, dan oordeelt God ook hard over jou.

Hoe wil je dat God jou oordeelt?

Wil je echt dat God op elke slak zout legt?

Wil je dat God al jouw fouten afstraft?

Of hoop je dat God mild oordeelt, je spaart en genadig voor je is?

Ik wist het wel!

Dan zegt Jezus: doe dan ook zo met anderen.

dia 11 – Jezus maakt vrij van oordelen

Jezus wil je vrij maken van oordelen.

Weg met alle oordelen, want ze houden je gevangen.

In je oordelen over anderen vlucht je van jezelf.

Je schreeuwt hard over de ander

om je eigen gebreken, zwakheid en zonden

niet onder ogen te hoeven zien.

Je oordeelt anderen, om jezelf niet te hoeven oordelen.

Maar Jezus biedt een andere weg.

Hij zegt: 'kijk maar eerlijk naar jezelf.

Misschien schrik je van wie je bent.

Misschien vlucht je er wel het liefste voor weg.

Maar het hoeft niet.

Ik kijk naar je, en ik kijk niet weg.

Geef je oordelen maar aan mij.

Ik liet mij kruisigen, om jou van oordeel vrij te maken.

Van Gods oordeel, maar ook van je oordeel over jezelf.

Ik veroordeel je niet – dus veroordeel alsjeblieft jezelf niet!

Vlucht niet van jezelf door anderen te oordelen,
maar weet dat je waardevol bent in mijn ogen!’

3. Wat dan wel?

dia 12 – wat dan wel?

Niet oordelen dus.

Maar wat dan wel?

Als je iets ziet van een ander dat niet goed is, een splinter,
wat moet je daar dan mee?

dia 13 – verwijder de balk!

Begin dan met je eigen balk!

Verwijder de balk uit je eigen oog.

Kijk eerlijk naar jezelf.

Die uitspraak van Jezus, ‘oordeel niet’,

is niet bedoeld om anderen mee om de oren te slaan,

als ze zich volgens jou ergens niet mee moeten bemoeien.

Het is bedoeld om jezelf voor te houden:

wat zijn mijn oordelen eigenlijk,

waarin voel ik me beter dan anderen,

en kijk ik zelfs op hen neer?

Haal de balk uit je oog!

De balk van ergernis,

de balk van je superieur voelen,

de balk van voor je eigen fouten vluchten.

Verwijder de balk, dat is: heb de ander lief!

Kijk niet naar een ander

om jezelf met hem of haar te vergelijken

in de hoop dat die vergelijking gunstig uitpakt,

zodat jij je weer goed over jezelf kunt voelen.

Dan draait het allemaal om jou.

Liefde draait juist om de ander.

Je gebruikt de ander niet om jezelf goed te voelen,
maar wilt juist dat de ander zich goed kan voelen.

Omarm de ander, sluit hem of haar in je hart.

Dan pas, niet eerder, heb je het recht
om over splinters in het leven van de ander te beginnen.

Eerst iemand onvoorwaardelijk liefhebben,
zoals Jezus jou onvoorwaardelijk liefheeft,
dan pas kun je eerlijk over splinters beginnen.

dia 14 – laat de splinter niet zitten

En dat is dus wel de bedoeling: laat de splinter niet zitten.

Dat is iets anders dan alsnog oordelen.

Jezus zegt niet: als je de balk uit je eigen oog hebt gehaald,
dan mag jij oordelen.

Nee, Jezus zegt: 'pas dan zul je scherp genoeg zien
om de splinter uit het oog van je broeder of zuster te
verwijderen.'

Houd er dus rekening mee, ook dat is weer die balk,
dat je niet scherp genoeg ziet!

Jij kunt wel denken dat de ander een splinter heeft,
denken dat een ander bij God vandaan gaat,
maar je kunt het ook verkeerd zien!

Kan het ook zijn dat de splinters die jij, in liefde, bij een
ander denkt te zien,
in werkelijkheid je eigen vertekende blik zijn?

dia 15 – splinter

Je zou er bijna niet meer aan beginnen.

Maar als er een splinter is, moet die eruit!

Je hebt vast wel eens een splinter gehad, in je vingers, of in
je voet.

Dat kan pijnlijk zijn, helemaal als het gaat ontsteken.

Een splinter in je oog, dat lijkt me nog pijnlijker!

Als ik een splinter in mijn oog zou hebben,
dan zou ik blij zijn als iemand hem eruit haalt!

dia 16 – (afbeelding weg)

Ik denk dat je maar weinig mensen hoeft te vertellen wat hun splinter is.

Diep van binnen weet je het van jezelf wel.

Misschien is het je ongeloof, of je bezorgdheid, je gierigheid, je trots, je verslaving.

Maar kom maar eens van je splinter af!

Daar mogen we elkaar dus bij helpen.

Door Gods liefde aan elkaar door te geven.

Door niet te oordelen, maar te helpen.

Of beter nog: samen hulp te zoeken.

Je kunt proberen een ander van z'n splinter af te helpen, maar de beste splintertrekker, dat is Jezus!

Wil je een ander echt helpen, ga dan samen naar Jezus.

Bid voor elkaar, of Jezus die pijnlijke splinters weg wil halen.

Bij Jezus vindt je altijd genade, ook al heb je een balk voor je kop.

Liever dan jou te oordelen,

liet Jezus zich aan de ruwe balken van het kruis spijkeren, balken vol splinters,

om jou van alle oordelen vrij te maken.

Amen.